

Samarbejdsaftale om etablering af bynær og grundvandsbeskyttende fredskov

Projekt "*Grundvandsskoven*"

Mellem

Miljøministeriet v/Naturstyrelsen

CVR nr. 33157274

Naturstyrelsen Kronjylland

Vasevej 7, 8920 Randers NV

(herefter benævnt Naturstyrelsen)

Og

Viborg Kommune

CVR nr. 29189846

Prinsens Alle 5, 8800 Viborg

(herefter benævnt Kommunen)

Og

Bjerringbro Vandværk

CVR nr. [*]

Gudenåvej 22B, 8850 Bjerringbro

(herefter benævnt Vandværket)

Og

Poul Due Jensen Fond

CVR nr. 83648813

(herefter benævnt Grundfos Fond)

UDKAST – 05. oktober 2021

Udkast

1	Formål.....	4
2	Beskrivelse af projektet	4
3	Miljøvurdering	6
4	Økonomi	6
5	Indbetaling af medfinansiering – afbetalings- og opsparingsordning	7
6	Proces og betingelser for opkøb af ejendomme	8
7	Parternes indskud af arealer inden for projektområdet	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
8	Forkøbsret	9
9	Gennemførelse af projektet	9
10	Andre finansieringskilder	9
11	Håndtering af bygninger samt arealer uden for projektområdet	10
12	Salg af arealer inden for projektområdet	10
13	Inddragelse af offentligheden	10
14	Drift af erhvervede arealer	10
15	Nye kildepladser, adgangsveje m.v.	11
16	Information og skiltning	11
17	Ansvar	11
18	Ikrafttræden, ophør og genforhandling	11

1 Formål

Formålet med denne samarbejdsaftale er at beskytte grundvandet med henblik på at sikre, at der også i fremtiden kan indvindes rent grundvand til drikkevand i området samt at etablere en bynær offentlig skov med fokus på rekreative muligheder, mere natur og CO₂-binding.

Aftalen er primært en aftale om fordeling af den økonomiske byrde ved etablering af en ny bynær og grundvandssikret skov.

2 Beskrivelse af projektet

2.1 Projektområdet

Projektområdet udgør ca. 100 ha og strækker sig mellem Hjermand og Hjorthede og omfatter arealer i indvindingsoplandet til Bjerringbro Fællesvandværks kildepladser lige sydvest for Hjorthede. Projektområdet fremgår af vedlagte *bilag A*.

Projektet gennemføres ved, at Naturstyrelsen erhverver jord (ejendomme) inden for projektområdet, og indretter og driver disse som fredskovspligtige arealer. Der skal om muligt skabes et arealmæssigt sammenhængende natur- og skovområde for områdets beboere. Arealer, som erhverves i projektområdet pålægges fredskovspligt og tilplantes eller udlægges til lysåben natur – bl.a. til fri succession, så de følger skovlovens regler for fredskove.

Parterne afsætter midler til erhvervelse af ca. 100 ha indenfor eller i umiddelbar nærhed til projektområdet.

Hvis muligheden for erhvervelse opstår i tilknytning til projektområdet og projektområdet ønskes udvidet med dette areal af samarbejdspartnerne, skal der indgås et skriftligt tillæg til nærværende aftale. Formålet med udvidelsen skal være at styrke den rekreative, naturmæssige eller grundvandssikrende sammenhæng.

2.2 Forhold til øvrig planlægning

2.2.1

I bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer er der inden for projektområdet udpeget arealer til:

Området ved Sdr. Tulstrup er udpeget som (OSD) Område med særlige drikkevandsinteresser og (IO) indsatsområde med hensyn til nitrat. Inden for dette område er indvindingsoplandet og tilhørende (BNBO) Boringsnære beskyttelsesområde til Bjerringbro Fællesvandværk beliggende. Viborg Kommune har i 2008 vedtaget en indsatsplan for Bjerringbro Fællesvandværk og Hjermand Vandværk, som beskriver indsatsområdet og mulige indsatser. I denne indsatsplan fremgår BNBO ikke i beskrivelsen, da denne beskyttelseszone først er indført senere af Miljøstyrelsen.

2.2.2

I Kommuneplan 2017-29 er der inden for projektområdet udlagt arealer til:

- Område med særlige drikkevandsinteresser
- Nitratfølsomt indvindingsområde
- Indsatsområde med hensyn til nitrat
- Skovrejsningsområde/ ikke skovrejsning ønsket (skal tilrettes ifm. ny kommuneplan)
- Vindmølleområde
- Landzone
- Grønt Danmarkskort
- Potentiel natur
- Naturbeskyttelse
- Beskyttet dige
- Værdifuld Landbrugsjord

Inden for projektområdet er der et mindre areal udlagt som uønsket skovrejsning, da arealet er udlagt til vindmølleområde i kommuneplanen (rødt område). Der står i dag 5 mindre vindmøller øst for området (blå cirkler). Disse kan på baggrund af en VVM-proces erstattes af 3 større vindmøller indtil 150 meters højde. I

forbindelse med miljøvurdering af projektet skal det undersøges nærmere, om skovrejsning vest for vindmølleområdet vil påvirke vindmølleområdets effekt.

Det skal undersøges nærmere, om der er områder inden for projektområdet, der skal friholdes for tilplantning bl.a. af hensyn til vindmøllerne i området, men muligvis også visse landskabelige hensyn. Dette er endnu ikke afklaret.

Der er et øst-vestgående beskyttet dige midt i området og et mindre naturbeskyttet overdrev mod syd.

2.2.3

I henhold til Kommunens Vejplan 2012-2020, er der ingen udlagte vejreservationer inden for projektområdet.

Veje og stier inden for projektområde kan typisk foreligge i matrikelkortet eller som tinglyste servitutbestemmelser, hvor vejen/stien er sikret som eksisterende i marken eller reserveret til fremtidig anvendelse. For at nedlægge veje på landet skal Kommunen afgive en godkendelse, som skal udføres efter en procedure i privatvejsloven (§§ 72-78).

Evt. nye anlæg skal tilpasses de landskabelige karaktertræk, herunder overgangen mellem anlæggene og skoven. Anlæggene skal tilpasse sig skovens karakter.

2.3 Forventede effekter af projektet

2.3.1

Projektområdet er knyttet til indsatsområdet for grundvandsbeskyttelse i området mellem Hjermand og Hjorthede jf. kortet i bilag A. Projektområdet er vandindvindingsområde for Bjerringbro Vandværk, og grundvandsressourcen er den vigtigste for Bjerringbro Vandværk. Der indvindes vand fra området til både boliger og industri ca. 10 % af det samlede forbrug i hele Viborg Kommune, i alt ca. 6-700.000 m³. vand pr. år. Bjerringbro Vandværk er Viborg Kommunes næst største vandværk.

Beskyttelsen af drikkevandsressourcerne omkring Hjermand er et miljømål i henhold til Vandsektorloven. Miljømålet søges opnået ved at etablere skov. Kommunen har ansvaret for at gennemføre tiltag til opfyldelse af miljømålene. Der skal gennemføres konkrete tiltag i området for at nå det fastsatte miljømål om at nedbringe nitratudvaskningen, og Bjerringbro Vandværk skal medvirke hertil. Et af de mulige tiltag er skovrejsning i området, derfor denne samarbejdsaftale. Viborg Kommune betragter aftalen som et miljømål i forhold til vandsektorloven.

Projektområdet ligger imellem byerne Hjermand og Hjorthede i oplandet til Bjerringbro by. Med det nye skovområde vil der kunne skabe et større sammenhængende naturområde sammen med den nærtliggende statsskov. Et større sammenhængende område vil øge borgernes rekreative muligheder og herigennem forbedre folkesundheden og befolkningens naturforståelse, samtidig med at fremtidige grundvandsressourcer i området sikres. For at sikre at Hjermand skov og det nye skovområde kan blive sammenhængende skal der arbejdes på, at etablere denne sammenhæng i form af arealerhvervelse til stier og grønne kiler.

2.3.2

Grundfos har en målsætning om 50% reduktion af CO₂-udledningen.

Viborg Kommunes deltager i DK2020-projektet, hvilket indebærer, at kommunen skal udarbejde en klimahandlingsplan, der lever op til Parisaftalen, både hvad angår reduktion af drivhusgasser og klimatilpasning. Det betyder, at Viborg Kommune skal udarbejde en plan, som viser vejen til netto nuludledning senest i 2050 for kommunen som geografisk område, og som viser, hvordan kommunen vil tilpasse sig klimaforandringerne.

2.3.3

Kommunen betragter denne samarbejdsaftale om skovrejsning som et miljømål jf. §11 i bekendtgørelse nr. 938 om økonomiske rammer for vandselskaber. Det indebærer, at den økonomiske ramme for Vandværket kan udvides med henblik på at dække omkostningerne, der følger af, at Vandværket indgår som samarbejdspartner i projektet og dermed medfinansierer skovrejsningen.

2.3.4

Projektområdet er i den nationale grundvandskortlægning udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde, og der er således tale om et grundvandsmagasin, som er sårbart over for påvirkninger fra overfladen. Det nitratfølsomme indvindingsområde er udpeget som et område, hvor en særlig indsats er nødvendig for at opretholde en god vandkvalitet i forhold til nitrat. Borringerne er etableret i 2004 og det vurderes at yngste indvundne vand er omkring 25 år.

Det vurderes meget vanskeligt at skulle finde erstatning for den eksisterende indvinding, såfremt denne ressource skulle blive forurennet. Det er derfor væsentligt for Kommunen og Vandværket at beskytte ressourcen mod forurening og derved sikre tidligere og fremtidige investeringer.

Ifølge Vandforsyningsloven er det muligt for vandforsyningsselskaber at bidrage økonomisk til tiltag, der sikrer grundvandet (§52a). I det omfang der sker skovrejsning under dette projekt, opnås der et forbud mod brugen af gødning og miljøfremmede stoffer, og da offentlig ejet skov er fredskov, jf. skovloven, er der i princippet tale om en varig beskyttelse af grundvandet.

2.3.5

Skovrejsning inden for projektområdet vil understøtte Kommunens Plan- og bæredygtighedsstrategi 2030+, hvor Kommunen vil arbejde for at rejse mere bynær skov. Skovrejsningen vil ligeledes understøtte kommuneplanens plantema Grønt Danmarkskort (naturbeskyttelsesinteresser og Økologisk forbindelse).

Området er ikke udpeget som økologisk forbindelseslinje i dag, men tilplantning af ny skov vil styrke sammenhængen mellem Hjerminde Skov mod syd (fredsskov) og en økologisk forbindelseslinje mod nord, beliggende øst for Hjorthede.

Skovrejsningen vil endvidere være et led i realiseringen af Kommunens Biodiversitetsplan, biomasseplan samt klimaplan.

3 Miljøvurdering

3.1 Miljøvurdering af samarbejdsaftalen

Aftalen anses for at udgøre en plan i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Aftalen og udmøntninger heraf er derfor betinget af, at der foretages miljøvurdering iht. lovens afsnit II. Miljøvurderingsprocessen varetages af Kommunen i samarbejde med Naturstyrelsen.

Som konsekvens af miljøvurderingsprocessen kan der blive behov for justeringer af aftalen eller i værste fald, at aftalen ikke kan gennemføres.

3.2 Miljøkonsekvensvurdering af de konkrete skovetableringsplaner

De konkrete skovetableringsplaner inden for projektområdet udgør et projekt i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Der skal derfor, inden projekterne kan iværksættes, foretages miljøscreening og evt. udarbejdes miljøkonsekvensrapport iht. lovens afsnit III. Naturstyrelsen varetager som bygherre miljøkonsekvensvurderingsproceduren/erne.

4 Økonomi

4.1 Projekteret økonomi

Den projekterede økonomi for projektet fremgår af bilag B. I alt budgetteres opkøb og etablering af de nye skovrejsningsarealer inden for projektområdet at koste ca. 20-25 mio. kr. Af de ca. 20-25 mio. kr. forventes

ca. 15-20 mio. kr. at gå til erhvervelse af arealer (ejendomme). Omkostninger ved etablering af skov, veje og stier afholdes af Naturstyrelsen og vurderes at ligge på omkring ca. 30-40.000 kr./ha

4.2 Parternes medfinansiering

I tabellen herunder er angivet parternes respektive medfinansiering af udgifterne til erhvervelse af arealer. Parternes medfinansiering indbetales i overensstemmelse med § 5. Derudover bekoster Naturstyrelsen handelsomkostninger samt udgifter til selve etableringen af arealerne, jf. dog § 8.2 og § 9.2. Yderligere detaljer fremgår af bilag B.

Parter	Medfinansiering	Forventet samlet omkostning	Forventet årlig omkostning
Kommunen	20 %	Ca. 3 mio. kr.	Ca. 300.000 kr./år
Vandværket	20 %	Ca. 3 mio. kr.	Ca. 300.000 kr./år
Grundfos	20 %	Ca. 3 mio. kr.	Ca. 300.000 kr./år
Naturstyrelsen	40 %	Ca. 6 mio. kr.	Ca. 600.000 kr./år
Samlet	100 %	Ca. 15 mio. kr.	

4.3 Tinglysning af fredsskovspligt og deklarationer

Kommunens, Vandværkets og Grundfos Fonden medfinansiering sikrer opkøb af jord samt etablering af skov og natur, samt at der pålægges fredsskovspligt på de erhvervede arealer. Derudover sikrer medfinansieringen, at der tinglyses en deklaration vedrørende forbud om brug af gødning og pesticider (se bilag C). Sammen med fredsskovspligten betyder deklarationen, at grundvandsressourcen i princippet vil være varigt beskyttet.

Ligeledes sikrer medfinansieringen, at der tinglyses en deklaration om forkøbsret til primært Kommunen og sekundært Vandværket eller Grundfos (se bilag E). Det betyder, at såfremt Naturstyrelsen skal sælge arealer, som parterne har medfinansieret, så skal disse tilbydes at købe arealerne, jf. § 7.

4.4 Erhvervelser uden for projektområdet

Det kan vise sig nødvendigt, at erhverve arealer uden for det egentlige projektområde, for igennem jordfordeling, magelæg etc., at kunne opnå ejerskab til de ønskede arealer inden for projektområdet. Naturstyrelsen finansierer 100 % af udgifterne ved erhvervelse af arealer uden for projektområdet, se hertil § 10.

5 Indbetaling af medfinansiering – afbetalings- og opsparingsordning

5.1 Betaling af medfinansiering

Kommunen, Vandværket og Grundfos Fonden skal senest samtidig med overtagelse af et konkret areal indbetale sin andel, jf. § 4, af købesummen til Naturstyrelsen.

5.2 Afbetalingsordning

Naturstyrelsen har dog, jf. de særlig bevillingsbestemmelser (BV2.2.13 i finansloven), mulighed for at tilbyde en afbetalingsordning inden for visse rammer, der fastsættes af de bevilgende myndigheder. Såfremt tekstanmærkningen i kommende finanslovsaftaler ændres, ændres denne del af aftalen i overensstemmelse hermed.

På nuværende tidspunkt er rammerne, at Naturstyrelsen inden for et samlet loft på 30 mio. kr. kan mellemfinansiere samarbejdspartneres bidrag til etablering af den nye skov. I denne samarbejdsaftale kan Kommunen, Vandværket og Grundfos Fonden således aftale at afbetale deres bidrag til erhvervelser i projektområdet over en periode på op til 10 år. Naturstyrelsens mellemfinansiering af samarbejdspartneres medfinansiering tilskrives ikke renter eller gebyrer.

Såfremt parterne ønsker, at gøre brug af muligheden for at afbetale medfinansiering, skal der stilles behørig bankgaranti eller anden form for sikkerhed for det beløb, at Naturstyrelsen mellemfinansierer for parterne. Bankgarantien skal stilles senest på overtagelsesdagen for det/de erhvervede arealer.

5.3 Opsparingsordning

Naturstyrelsen kan endvidere, jf. de særlig bevillingsbestemmelser (BV2.2.13 i finansloven), etablere en opsparingsordning, hvis situationen er den, at der ikke umiddelbart er arealer til salg i projektområdet. Naturstyrelsen opretter en projektkonto for hver samarbejdspart, hvor Kommunen, Vandværket og Grundfos Fonden kan indsætte midler til medfinansiering af fremtidige erhvervelser. Midlerne er placeret på en konto i Naturstyrelsens balanceregnskab med et specifikt projektopgavenummer og flyttes efter aftale over i Naturstyrelsens regnskab, efterhånden som samarbejdsparterne skal medfinansiere nye erhvervelser. Projektkontoen navngives med projektnavnet og indbetalers navn. Opgives projektet helt eller delvist udbetales indeståendet på projektkontoen til indbetaleren. Projektkontoen tilskrives ikke renter eller gebyrer.

Medfinansiering i denne samarbejdsaftale er følgende:

- Viborg Kommune ønsker at indbetale de 20% af projektets budgetteret beløb til erhvervelse af jord køb som en årlig andel, svarende til ca. 300.000 kr./år startende fra 1. januar 2022.
- Bjerringbro Vandværk ønsker at indbetale et start beløb på 1,5 million kr. og derefter de 20% af projektets budgetteret beløb til erhvervelse af jord køb som en årlig andel, svarende til ca. 300.000 kr./år startende fra XX december 2022 og indtil Vandværkets samlet andel er opnåede.
- Grundfos Fonden ønsker at indbetale de 20% som et beløb ved projektets start, svarende til ca. 3 millioner kr.

6 Proces og betingelser for opkøb af ejendomme

6.1 Proces for erhvervelser

Naturstyrelsen står for det praktiske og administrative arbejde i forbindelse med indgåelse af handler, herunder forhandlinger med lodsejerne, jordfordeling, udarbejdelse af skøde, tinglysning, refusion etc.

Naturstyrelsen får som udgangspunkt ejerskab til arealerne. Udgifterne til berigtigelse af Naturstyrelsens erhvervelse af arealer, samt gennemførelse af de i den forbindelse nødvendige matrikulære ændringer, afholdes af Naturstyrelsen.

Parterne underretter Naturstyrelsen, såfremt de bliver opmærksomme på evt. erhvervelsesmuligheder i eller i umiddelbar tilknytning til projektområdet.

6.2 Frivillige handler

I overensstemmelse med § 60, stk. 2 i Naturbeskyttelsesloven, kan der ikke eksproprieres til skovrejsning under naturforvaltningsbevillingen. Erhvervelserne gennemføres ved frivillige aftaler i den takt relevante projektområdets lodsejere ønsker at sælge, og i det omfang parterne har midler til rådighed til gennemførelse af projektet jf. § 4 og § 5.

6.3 Godkendelse af opkøb

Opkøb af ejendomme forudsætter, at samarbejdsaftalens parter kan godkende vilkårene i de konkrete salgstilbud samt deklARATIONER, samt at Vurderingsstyrelsen kan godkende priserne.

Såfremt én part ikke samtykker til et konkret køb, kan de øvrige parter vælge at afholde hele udgiften. Der er dog enighed mellem parterne om, at denne situation skal tilstræbes undgået.

6.4 Naturstyrelsens forbehold

Naturstyrelsen tager forbehold for de bevilgende myndigheders årlige godkendelse af bevillinger på finansloven. Naturstyrelsen indgår i aftalen under forudsætning af bevilling til statslig skovrejsning på finansloven. Bevillinger på finansloven gives for et år ad gangen, dvs. bortfalder bevillingerne, så kan Naturstyrelsen ikke opfylde sin del af aftalen. Endvidere afhænger udmøntningen af midlerne af de politiske udmeldte kriterier. For nuværende er det et politisk kriterium for anvendelse af bevillingen til statslig skovrejsning, at midlerne anvendes, hvor medfinansiering fra vandværker og kommuner er størst.

6.5 Parternes forbehold

Der er ingen behold fra parterne.

7 Forkøbsret

På alle erhvervede arealer, som indgår i skovrejsningsprojektet tinglyses en deklaration om forkøbsret til primært Kommunen og sekundært Vandværket eller Grundfos (se bilag E). Forkøbsretten indebærer, at såfremt Naturstyrelsen skal sælge arealer, som parterne har medfinansieret, så skal disse tilbydes at købe arealerne.

I tilfælde af, at Kommunen udnytter sin primære forkøbsret tinglyses der i forbindelse med Kommunens erhvervelse en forkøbsret til Vandværket eller Grundfos på tilsvarende vilkår som bilag E. Såfremt Kommunen senere måtte ønske at sælge arealer inden for projektområdet, skal kommunen tilbyde Vandværket eller Grundfos at købe arealerne.

I tilfælde af at Kommunen ikke udnytter sin forkøbsret, skal Naturstyrelsen tilbyde Vandværket eller Grundfos at købe arealerne med samme svarfrist, som Kommunen blev tilbudt at købe arealerne.

Hvis ingen af samarbejdspartnerne udnytter sin forkøbsret, står det Naturstyrelsen frit for at sælge til tredjemand.

8 Gennemførelse af projektet

8.1 Etablering af erhvervede arealer

Naturstyrelsen udarbejder i henhold til Naturstyrelsens interne retningslinjer for Statslig Skovrejsning, en konkret skovetableringsplan for arealerne. Etableringsplanen omfatter et konkret erhvervet areal, men tager hensyn til den samlede indretning af hele skovrejsningsprojektet, som fremgår af bilag D.

Naturstyrelsen etablerer skov, lysåben natur og arealer til fri succession på projektarealerne. Planlægningen sker i samarbejde med Kommunen, Vandværket og Grundfos Fonden og med inddragelse af borgerne. Naturstyrelsen sørger for etablering af almindelige publikumsfaciliteter såsom stier og veje o. lign. og står for den fremtidige drift og vedligeholdelse heraf. Jf. § 8.2 og § 9.1 søges dog indgået partnerskaber om etablering, drift og vedligeholdelse af yderligere anlæg og faciliteter, ligesom der kan træffes aftaler med Kommunen eller frivillige om mindre driftsopgaver knyttet til arealerne. Offentligheden har adgang til skoven umiddelbart efter erhvervelse.

8.2 Etablering af yderligere faciliteter

Hvis Kommunen eller Grundfos ønsker etablering af f.eks. ridestier, shelters og lignende faciliteter for skovgæsterne udover, hvad der er sædvanligt for Naturstyrelsens projekter, jf. § 8.1, kan der optages forhandlinger mellem Naturstyrelsen og Kommunen eller Grundfos Fonden om, at Kommunen, Grundfos Fonden eller andre aktører, jf. § 9.1, bidrager til etablering, drift og vedligeholdelse af sådanne faciliteter eller anlæg. Der indgås selvstændige aftaler herom.

9 Andre finansieringskilder

9.1 Medfinansiering fra andre

Parterne er enige om, at der skal gøres en indsats for at give andre mulighed for at medfinansiere anlæg og faciliteter i projektet, jf. § 8.2. Det kan være lokale virksomheder, energiselskaber, naboer, fonde, rideskoler o.a. Det aftales i hvert enkelt tilfælde, hvordan ønsker fra lokale aktører kan finansieres og indgå i projektet, herunder i forhold til fremtidig drift og vedligeholdelse af anlæg og faciliteter.

9.2 Naturstyrelsens samarbejde med andre organisationer

Naturstyrelsen forbeholder sig ret til, at dennes udgifter til tilplantning af arealerne helt eller delvist finansieres via donationer fra virksomheder, borgere og organisationer. Naturstyrelsen har for nuværende et samarbejde med Growing Trees Network om dette. Evt. donationer til tilplantning er denne aftale uvedkommende, herunder særligt for så vidt angår den aftalte finansiering af arealerne.

10 Håndtering af bygninger samt arealer uden for projektområdet

10.1 Bygninger samt arealer uden for projektområdet

Som hovedregel vil bygninger og arealer uden for projektområdet ikke blive medfinansieret og Naturstyrelsen afholder således hele købsprisen. Bygninger og arealer uden for projektområdet udstykkes og frasælges hurtigst muligt. Udgifter og indtægter i forbindelse hermed tilfalder Naturstyrelsen.

10.2 Særligt hvis bygningerne nedrives eller beholdes

Såfremt parterne er enige om at en bygningsparcel i projektområdet skal beholdes i projektet, evt. til nedrivning for at undgå enklave, skal parterne acceptere at medfinansiere såvel bygninger som nedrivningsudgifter mv.

I særlige tilfælde kan parterne hver for sig eller i fællesskab, vælge at erhverve en bygning i projektområdet til anvendelse som naturskole, skovbørnehave, skovløberbolig, bygning til Naturstyrelsens drift af arealerne, rideskole og lignende. I disse tilfælde indgås en selvstændig aftale om anvendelse, drift og vedligehold. Der kan som udgangspunkt ikke forventes medfinansiering heraf.

11 Salg af arealer inden for projektområdet

11.1 Salg i igangværende projekter

Hvis der under projektet gennemføres salg eller ekspropriation af arealer fra projektområdet, som er medfinansieret under denne aftale, vil provenuet som udgangspunkt skulle anvendes til opkøb af andre arealer inden for projektområdet.

11.2 Salg fra afsluttede projekter

Når projektet er færdigt, kræver salg af arealer fra projektområdet - som Kommunen eller andre parter har medfinansieret - en afklaring af provenuets anvendelse mellem parterne.

12 Inddragelse af offentligheden

12.1 Offentligheden inddragelse

Projektet er omfattet af Bekendtgørelse om offentlighedens inddragelse ved store naturforvaltningsprojekter. Dvs. alle lodsejere i projektområdet skal orienteres om aftalen, og der skal annonceres i lokalpressen om aftalen. Frivillige organisationer og offentlige myndigheder med interesser i projektet orienteres også. Der vil være en høringsfrist på mindst 8 uger. Der afholdes minimum ét offentligt møde om projektet.

12.2 Koordination af information

Naturstyrelsen og samarbejdspartnerne koordinerer løbende information i forhold til offentligheden, særligt i etableringsfasen. I forbindelse med planlægning af den nye skov og efterhånden som der erhverves arealer gennemføres en borgerinddragelsesproces. Repræsentanter fra relevante interesseorganisationer, lodsejere, beboerforeninger, kommunen og andre med interesse i projektet inviteres til at deltage.

12.3 Hensyn til GDPR

Naturstyrelsen vil varetage den primære kontakt til lodsejere mv. og vil som udgangspunkt være dataansvarlig for behandling af de pågældendes personoplysninger, herunder ift. oplysningspligt og indhentelse af samtykke. I det omfang andre samarbejdspartnere indsamler eller behandler personoplysninger som led i projektet, er den pågældende samarbejdspartner selvstændigt dataansvarlig herfor. Parterne er hver for sig forpligtede til at opfylde oplysningspligten samt om nødvendigt indhente samtykke fra de personer, hvis persondata behandles som led i projektet.

13 Drift af erhvervede arealer

Arealer erhvervet i projektområdet skal hurtigst muligt ophøre med anvendelse som landbrugsjord i omdrift (kornmarker o.lign.). Arealerne kan dog kortvarigt fortsat være i omdrift, f.eks. hvis sælger har betinget sig

retten til fortsat at drive arealerne i en kortere årrække. Arealerne vil blive drevet uden brug af pesticider og evt. med begrænset gødningskvote.

Generelt vil Naturstyrelsens til enhver tid gældende rammer og strategier for arealforvaltning blive fulgt.

Alle fremtidige driftsindtægter fra driften af arealerne tilfalder Naturstyrelsen.

14 Nye kildepladser, adgangsveje m.v.

På de arealer, som Vandværket medfinansierer i overensstemmelse med denne aftale, får Vandværket mulighed for at etablere nye kildepladser med tilhørende adgangsveje, foretage de nødvendige forudgående hydrologiske undersøgelser samt placere indvindingsboringer og råvandsledninger i nødvendigt omfang. Der skal tinglyses en deklaration vedrørende de pågældende anlæg, jf. bilag F.

Det er en forudsætning i de konkrete tilfælde, at der foreligger de nødvendige tilladelser efter gældende lovgivning, herunder skovloven og vandforsyningsloven.

Det er mellem Naturstyrelsen og Vandværket aftalt, at det ulovbestemte gæsteprincip fraviges for nyetablering af ovennævnte typer af anlæg. Fravigelsen af gæsteprincippet betyder, at anlæg placeres på vilkår om fuldtilstedeværelsesret.

15 Information og skiltning

Ved udarbejdelse af informationsmateriale, skiltning og lignende til brug for skovens gæster, skal Naturstyrelsen informere om projektets formål og samarbejdsparternes navne og logoer skal fremgå.

16 Ansvar

Parterne er ansvarlige efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Eventuelt ansvar i forbindelse med erhvervelsen af arealerne, skovrejsning, naturgenopretning, etablering af publikumsfaciliteter og drift af arealerne påhviler Naturstyrelsen, forudsat at der er tale om fejl eller forglemmelser fra Naturstyrelsen eller nogen, styrelsen er ansvarlige for.

Ansvar for drift og vedligehold af særlige anlæg og faciliteter, se hertil § 8.2 og § 14, påhviler de pågældende samarbejdsparter.

Parterne er ikke ansvarlig for forhold, der skyldes klimaforandringer, usædvanlige vejrforhold eller andre hændelige forhold.

17 Ikrafttræden, ophør og genforhandling

Aftalen træder i kraft ved underskrift af alle parter og løber i 10 år, eller indtil parterne er enige om, at formålet med aftalen er udtømt. Projektområde, tidsplan mv. genforhandles efter behov, dog ikke oftere end hvert femte år.

For Viborg Kommune, den

For Bjerringbro Vandværk, den

Navn: Hans Jørn Laursen

Titel: Direktør for Teknik og Miljø

Navn: Flemming Tind

Titel: Formand for bestyrelsen

**For Poul Due Jensens Fond, den
(Grundfos Fonden)**

For, Naturstyrelsen, den

Navn: Kim Skibsted

Titel: Fondsdirektør

Navn: Peter Brostrøm

Titel: Skovrider

17.1 Vedlagte bilag

- Bilag A: Oversigtskort over projektområdet
Bilag B: Projekteret økonomi
Bilag C: Servitut om pesticidfri og gødningsfri drift
Bilag D: Beskrivelse af forventet indretning af projektområdet
Bilag E: Deklaration vedr. forkøbsret
Bilag F: Servitut til nye anlæg